

PATVIRTINTA

Vilniaus Adomo Mickevičiaus gimnazijos
direktoriaus 2017 m. gruodžio 29 d.
įsakymu Nr. V- 148

(Vilniaus Adomo Mickevičiaus licėjaus
direktorės 2021 m. liepos 29 d.
įsakymu Nr. V- 82 redakcija)

EKOLOGIJOS IR APLINKOS TECHNOLOGIJŲ UGDYMO SAMPRATOS ELEMENTŲ TAIKYMO VILNIAUS ADOMO MICKEVIČIAUS LICĖJUJE TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus Adomo Mickevičiaus licėjaus (toliau – Licėjus) Ekologijos ir aplinkos technologijų ugdymo sampratos elementų taikymo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas), parengta vadovaujantis Ekologijos ir aplinkos technologijų ugdymo samprata, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. balandžio 23 d. įsakymu Nr.V-379, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Netradicinio ugdymo koncepcija, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2010 m. kovo 5 d. įsakymu Nr. V-299 „Dėl Netradicinio ugdymo koncepcijos patvirtinimo“, atnaujinta Europos Sąjungos tvaraus vystymosi strategija, patvirtinta Europos Vadovų Tarybos 2006 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. 10917/06, Nacionaline darnaus vystymosi strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 11 d. nutarimu Nr. 1160 „Dėl Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos patvirtinimo ir įgyvendinimo“, Valstybės pažangos strategija „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. XI-2015 „Dėl Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ patvirtinimo“.

2. Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme vartojamas sąvokas.

II SKYRIUS EKOLOGIJOS IR APLINKOS TECHNOLOGIJŲ UGDYMO TIKSLAS, UŽDAVINIAI IR PRINCIPAI

3. Naujų technologijų plėtra, ekologiniai iššūkiai skatina būtinybę ugdyti atsakingą, sveiką, gebantį gyventi darnoje su aplinka, ekologinėmis kompetencijomis pasižymintį asmenį. Šių kompetencijų ugdymas susijęs su pažinimu, įvairių aplinkos sistemų ryšių supratimu, žmogaus poveikio aplinkai suvokimu, atsakingo požiūrio ir elgesio su aplinka formavimu. Žinių praktinis

pritaikymas, įgalinantis ekologinių problemų sprendimą, aktyvų asmens veikimą, pasiekiamas, ugdymo procese diegiant aplinkos technologijas.

4. Pagrindinis ekologijos ir aplinkos technologijų ugdymo tikslas – ugdyti brandžią, turinčią esminių ekologijos ir aplinkos technologijų žinių, gebėjimų, vertybinių nuostatų asmenybę, gebančią savarankiškai pasirinkti tinkamas elgesio strategijas, prognozuoti savo veiklos padarinius aplinkai ir aktyviai veikti, siekiant aplinkos išsaugojimo.

5. Ekologijos ir aplinkos technologijų ugdymo uždaviniai:

5.1. sudaryti sąlygas mokiniams nuosekliai įgyti ekologijos ir aplinkos technologijų žinių, gebėjimų, kurių reikia ekologinėms problemoms spręsti, tapti atsakingais piliečiais, kuriančiais ir puoselėjančiais aplinką;

5.2. ugdymo procesą organizuoti mokslo ir edukologinius tyrimus atliekančių ir verslo partnerių mokymosi erdvėse, įgalinančiose ugdyti praktinius sveikos aplinkos kūrimo ir puoselėjimo gebėjimus;

5.3. sudaryti lanksčias sąlygas tarpdalykinei integracijai ir patirtiniam mokymuisi, siekiant mokymosi ir gyvenimo darnos, ugdymo procesą siejant su situaciniu ugdymu, problemų analize ir sprendimu bendradarbiaujant;

5.4. ugdyti tvirtas mokinio sveikos gyvensenos ir aplinkos puoselėjimo bei kūrimo vertybines nuostatas.

6. Ekologijos ir aplinkos technologijų ugdymas grindžiamas Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme įtvirtintais švietimo sistemos principais: lygių galimybių, kontekstualumo, veiksmingumo, lokalaus ir globalaus veikimo, tęstinumo.

7. Ekologijos ir aplinkos technologijų ugdymo pagrindinės nuostatos:

7.1. tausojančio, atsakingo, draugiško santykio su supančiu pasauliu, darnaus ryšio su gamta ir žmonėmis formavimas;

7.2. praktinių gebėjimų ugdymas vykdomas natūralioje gamtoje (miškai, pievos, vietos prie vandens telkinių, gamtos draustiniai ir pan.), žmogaus sukurtose aplinkose (parkai, botanikos ir kiti sodai, medelynai) bei gamtos mokslų tyrimams, ekologijos ir aplinkos technologijų bandymams skirtose erdvėse (laboratorijos, tyrimų bazės, verslo slėniai);

7.3. ugdomi mokinių praktiniai gebėjimai ir atsakomybė spręsti ekologines problemas;

7.4. į visuminį asmenybės ugdymą įtraukiami tėvai (globėjai, rūpintojai), socialiniai partneriai.

III SKYRIUS

EKOLOGIJOS IR APLINKOS TECHNOLOGIJŲ UGDYMO TURINYS

8. Ugdymas Licėjuje pagal formaliojo ir neformaliojo švietimo programas grindžiamas bendrojo ugdymo bendrosiomis programomis bei ekologijos ir aplinkos technologijų ugdymo turiniu.

9. Atsižvelgiant į mokinio raidą ir psichofizinio vystymosi tarpsnius, ekologijos ir aplinkos technologijų ugdymo turinys kiekvienoje klasėje nuosekliai įgyvendinamas per formalųjį ir neformalųjį švietimą:

9.1. formaliajame švietime ekologijos ir aplinkos technologijų temos integruojamos į visų bendrojo ugdymo dalykų programas, pažymint ilgalaikiuose planuose;

9.2. III–IV gimnazijos klasėse siūlomi „Ekologijos ir chemijos“, „Žmogaus buities chemijos“, „Aplinkos bioindikacijos“, „Žmogaus ekologijos“ dalykų moduliai;

9.3. neformaliajame švietime siūlomos veiklos šiose srityse: ekologinė-tiriamoji, sportinė sveikatinimo ir kūrybinės raiškos: siūlo šokio ansamblio, teatro studijos, dainavimo studijos, dailės, anglų kalbos, sporto, ekologijos („Bioindikatoriai“, „Chemija buityje“) ir kt.

9.4. Licėjaus bendruomenė dalyvauja organizuojamoje ekologijos ir aplinkos technologijų projektinėje veikloje, kuri numatoma Licėjaus veiklos plane.

10. Akcentuojamas patirtinis mokymas(is) – lokalių aplinkos pažinimas, informacijos rinkimas, praktinė tiriamoji veikla. Mokiniai mokomi analizuoti ekologines problemas, surasti reikiamą informaciją, naudojantis įvairiais informacijos šaltiniais, reflektuoti, vertinti, analizuoti, pradedami diegti probleminio mokymo(si) būdai bei metodai.

11. Mokiniai:

11.1. baigę pradinio ugdymo programą:

11.1.1. turi vertybines nuostatas: pozityvų emocinį ryšį su artimiausia supančia aplinka, norą aktyviai veikti, siekiant tausoti, tvarkyti aplinką, kurti gamtos grožį, puoselėti želdinius, prižiūrėti gyvūnus. Suformuojami asmeninės higienos įgūdžiai;

11.1.2. geba atpažinti artimiausioje aplinkoje sutinkamas ir buityje naudojamas gamtines medžiagas, išmano jų savybes;

11.1.3. moka sėti, auginti ir prižiūrėti sodo, daržo augalus;

11.1.4. paaiškina ir vertina savo veiklos rezultatus;

11.1.5. įvardija kasdienes aplinkosaugos problemas ir, mokytojui padedant, moka rasti jų sprendimo būdus;

11.2. baigę pagrindinio ugdymo programą:

11.2.1. turi vertybines nuostatas: susiformavusį emocinį ryšį su supančia aplinka, domėjimąsi naujais aplinkos technologijų dalykais, norą aktyviai veikti, rūpinantis savo ir aplinkos saugumu, atsakomybę už asmeninę elgesį supančioje aplinkoje, domėjimąsi aktualiomis ekologinėmis problemomis ir jų sprendimo būdais, suformuotus sveikos gyvensenos įgūdžius ir vykdo aktyvią sveikos gyvensenos įgūdžių sklaidą;

11.2.2. įvardija artimoje aplinkoje stebimas ekologines problemas, geba diskutuoti apie globalines aplinkos problemas, rasti jų sprendimo būdus ir aktyviai dalyvauja ekologinių problemų sprendime, taiko aplinkos technologijas;

11.2.3. geba tyrinėti aplinką, modeliuoti ir atlikti tyrimus, bendradarbiaudami grupėse, komandose;

11.2.4. geba apibūdinti artimoje aplinkoje esančių augalų augimo sąlygas, priežiūros ypatybes;

11.2.5. geba bendradarbiaujant grupėse, komandose ir savarankiškai planuoti, modeliuoti ir realizuoti tyrimus, naudojasi įvairiomis šiuolaikinėmis technologijomis;

11.2.6. geba atlikti praktinius bei tiriamuosius darbus, konsultuodamiesi su ekologijos ir aplinkos technologijų specialistais praktikais ir mokslo atstovais;

11.3. baigę vidurinio ugdymo programą:

11.3.1. turi vertybines nuostatas: atsakomybę už asmeninį elgesį, sprendžiant aktualias ekologines problemas, poreikį aktyviai rengti ir įgyvendinti individualių gyvenamųjų namų aplinkos, žaliųjų rekreacinių zonų apželdinimo projektus, dalyvauti nevyriausybinių organizacijų veikloje, savanoriauti, atlikti visuomenei naudingą darbą;

11.3.2. geba analizuoti ir vertinti šalies ir pasaulinius aplinkosaugos tyrimus;

11.3.3. geba taikyti žinias, sprendami projektavimo uždavinius, atlikdami praktinio modeliavimo uždavinius, argumentuoja pasirinktus sprendimus;

11.3.4. domisi aplinkos technologijų inovacijomis ir supranta jų svarbą;

11.3.5. dalyvauja šalies ir tarptautiniuose projektuose bei programose ekologijos ir aplinkos technologijų srityje;

11.3.6. geba suburti gimnazijos bendruomenę ekologinėms akcijoms įgyvendinti.

IV SKYRIUS

EKOLOGIJOS IR APLINKOS TECHNOLOGIJŲ UGDYMO ORGANIZAVIMO YPATUMAI

12. Licėjus, diegianti Ekologijos ir aplinkos technologijų ugdymo sampratos elementus, išsiskiria šiais ypatumais:

12.1. ekologijos ir aplinkos technologijų ugdymas lemia mokyklos kultūrą, kuri atsiskleidžia atsakingu išteklių naudojimu, vartojimo efektyvumu, pagarba aplinkai, ekologine kultūra ir etika, sveikos gyvensenos plėtojimu;

12.2. ugdymas organizuojamas, sudarant galimybes mokiniams mokytis iš savo patirties. Dėmesys skiriamas asmeninės patirties įgijimui, jos refleksijai ir taikymui realiame gyvenime;

12.3. naudoja edukacines aplinkas mokinių praktinių tiriamųjų darbų atlikimui, patirtinio mokymo(si) organizavimui, gamtosauginių, gamtotyринių projektų atlikimui, žaliųjų erdvių kūrimui ir tvarkymui:

12.3.1. turi žaliają sodo erdvę;

12.3.2. naudojasi mokslo ir edukologinius tyrimus atliekančių institucijų infrastruktūra (Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centro padaliniai, VU Botanikos sodas, VU Gyvybės mokslų centras, VU Chemijos ir gamtos mokslų fakultetas).

12.4. yra Lietuvos EKO mokyklų tinklo narys;

12.5. dalyvauja įvairiuose šalies ir užsienio mokyklų veiklose ekologijos, aplinkosaugos, aplinkotyros, sveikos gyvensenos srityse;

12.6. kūrybiškai derinami Licėjaus veiklos ir ugdymo planai su mokslo ir edukologinius tyrimus atliekančių partnerių veiklomis;

12.7. vykdomas tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimas bei plėtojamas bendradarbiavimas į veiklą įtraukiančiais metodais (pvz., akcijos, šventės, mugės ir pan.);

12.8. mokiniai įsitraukia į savanorystės veiklas, akcijas, veikia, aktyviai siekdami teigiamo poveikio aplinkai;

12.9. dalijasi patirtimi gamtosauginio, ekologinio ugdymo srityse;

12.10. kultūrinės, meninės, sportinės, pažintinės, praktinės, socialinės, projektinių veiklų dienos skiriamos mokinių ekologijos ir aplinkos technologijų praktiniams gebėjimams ugdyti;

12.11. mokiniai dalyvauja mokyklos, savivaldybės, šalies ir tarptautiniuose renginiuose, ekologijos, gamtos mokslų srities konkursuose, projektuose, edukacinėse aplinkotyros veiklose.

V SKYRIUS REIKALAVIMAI MOKYTOJAMS

13. Mokytojai:

13.1. atitinka reikalavimus, nustatytus Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme;

13.2. asmeniniu pavyzdžiu formuoja mokinių ekologines vertybines nuostatas, aktyviai dalyvauja savivaldybės, šalies ir tarptautiniuose ekologijos ir aplinkos technologijų projektuose, akcijose ir kitose veiklose;

13.3. įgyvendina mokyklos filosofiją ir aplinkos technologijų ugdymo tikslus ir uždavinius;

13.4. turi ekologijos ir aplinkos technologijų kompetencijas, geba planuoti, organizuoti ir įgyvendinti ekologijos ir aplinkos technologijų ugdymo turinį;

13.5. geba organizuoti patirtinio mokymo(si) veiklą, taikyti įvairias mokymo formas, organizuoti praktines užduotis, reflektuoti;

13.6. pasižymi socialinėmis-emocinėmis kompetencijomis: kuria pasitikėjimu ir bendradarbiavimu grįstus santykius, geba užmegzti pozityvų kontaktą;

13.7. nuolat tobulina kvalifikaciją ekologijos ir aplinkos technologijų patirtinio mokymo srityje, geba įsivertinti savo veiklą.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

14. Ekologijos ir aplinkos technologijų ugdymo turinys atnaujinamas, atsižvelgiant į kintančius mokinių poreikius, lūkesčius bei didėjančią ugdymosi galimybių įvairovę, valstybės ir savivaldybių ekologinės, sociokultūrinės, ekonominės plėtros strategines kryptis, tarptautines švietimo tendencijas, mokslo ir aplinkos technologijų inovacijas.

15. Skatinamas ir palaikomas mokyklos bendruomenės aktyvumas, jos narių lyderystė, kuriant ir įgyvendinant ekologinio ugdymo inovacijas ugdymo kokybei ir mokinių pasiekimams gerinti.

